

Fan platformasi

Fanning to'liq nomi: **FAVQULODDA VAZIYATLARDA FUQARO MUHOFAZASI**

Fan kodi: FVFM4704

Fanga ajratilgan kreditlar (ECTS): 4

davomiyligi: 1 semestr

Kafedra: Sanoat ekologiyasi

Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi (kimyo va oziq-ovqat sanoati)

Fan ma'ruza o'qituvchisi: Usmanxodjayeva Iroda Taxirdjanovna

Fanga ajratilgan umumiy soatlar: 1 2 0

Email: usmanxodjayevai@gmail.com

Fan seminar mashg'ulotlari o'qituvchisi(lari):

Prerekvizitlar: Kimyo, fizika fanlari

Tanlov turi: tanlov fan

Fanning qisqacha bayoni bo'lajak mutaxassislarni tabiatni asosiy qonunlari bilan tanishtirish, tabiiy ofatlarni kelib chiqishini (sel, to'fon, zilzila va h.k.), insoniyat faoliyati atrof muhitga ta'siri (iqlim o'zgarishi, cho'llanish va b.) va favqulodda vaziyatlarga olib kelishi, fuqarolarni favqulotda vaziyatlardan himoyalash usullariga o'rgatish, favqulodda vaziyatlarda fuqarolar muhofazasini va moddiy boyliklarni asrashni tashkil etish, iqtisodiyot tarmoqlari barqaror ishlashini taminlash, ekstremal vaziyatlarda aholining hayot faoliyati xavfsizligini taminlash, shikastlangan hududlarda qutqaruv va birlamchi tiklov ishlarini olib borish, talafot olganlarga birinchi tibbiy yordam ko'rsatish va boshqa muhim vazifalarni bajara oladigan bilim, ko'nikma va kasbiy malakaga ega mutaxassislarni tarbiyalashga qaratilgan.

Fanning maqsadi: bo'lajak mutaxassislarga har qanday favqulodda vaziyatlarda (tabiiy, texnogen, ekologik tUSDagi) fuqarolar va hududlarni muhofaza qilish, jarohat olganlarga birinchi tibbiy yordam ko'rsatish hamda iqtisodiyot tarmoqlarini va moddiy boyliklarni zararlanishdan saqlash qoidalarini o'rgatish, atrofdagi butun borliq bir-biri bilan uzviy bog'liq ekanligi haqidagi tushunchaga ega bo'lishdir

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- Oliy ta'lim tizimi meyoriy hujjatlari, kredit-modul tizimida o'quv jarayonining tashkil etilishi, oliy ta'lim texnologiyalari va interfaol ta'lim usullarini **bilishi**;
- Fuqaro muxofazasi va Favqulotda vaziyatlar hamda Mehnat muxofazasi bo'yicha turli ishlab chiqarish korxonalarini bo'yicha fanlar tizimi va kadrlar buyurtmachilarining talablarini o'rganadi va Oliy ta'limda kredit-modul tizimida o'qishga nisbatan moslashish bo'yicha amaliy **ko'nikmalariga ega bo'lishi**;
- *Sohalar yo'nalish bo'yicha va kadrlar buyurtmachilari bilan amalda muloqotda bo'lish, o'z tanlagan ixtisoslik bo'yicha kasbiy faoliyatini tanlash tushuncha va malakalariga ega bo'lishi kerak.*
- Favqulodda vaziyatlar xavfini bartaraf qilish chora-tadbirlarini qo'llash sohasida qabul qilingan qonun hujjatlari va boshqa meyoriy-huquqiy hujjatlarning asosiy talablarini; xavfli va zararli ishlab chiqarish omillarining bartaraf qilish bo'yicha chora- tadbirlarini tashkillashtirish, korxonlardagi xavfli omillarni bartaraf qilish texnikaviy va tashkiliy chora-tadbirlarni qo'llash **to'g'risida aniq malakalarga ega bo'lishi kerak**;

Ma'ruza mashg'ulotlari

Ma'ruza mashg'ulotlari katta sig'imli, multimedia qurilmalari bilan jihozlangan o'quv

auditoriyalarida olib boriladi.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi, mashg'ulotlar interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi. Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish

№	Fan mavzulari	Ma'ruza soatlar hajmi	Amaliy mashg'ulot soatlar hajmi	Mustaqil ta'lim soatlari
1	Favqulodda vaziyatlarda fuqarolar muhofazasi	2	2	6
2	Favqulodda vaziyatlarning tasnifi va tavsifi	2	2	6
3	Fuqaro muhofazasining kuch va vositalari, uning iqtisodiyot tarmoqlarida tashkil etish tartiblari	2	2	6
4	FV va FM sohasidagi huquqiy-me'yoriy asoslari (O'zbekiston Respublikasi Qonunlar).	2	2	6
5	Favqulodda vaziyatlarda ularni oldini olish va harakat qilish davlat tizimlari.	2	2	6
6	O'zbekistonda kuzatiladigan tabiiy ofatlar va ularning oqibatlari	2	2	6
7	Texnologiya tushadigan favqulodda vaziyatlar	2	2	6
8	Ekologik tushadigan favqulodda vaziyatlar	2	2	6
9	Evakuatsiya qilingan aholini qabul qilish va joylashtirish	2	2	6
10	Favqulodda holatlarda iqtisodiyot tarmoqlarida	2	2	6
11	OQQ va ular bilan bog'liq FV	2	2	6
12	Aholini FM bo'yicha o'qitish	2	2	6
Jami		24	24	72

Adabiyotlar
Asosiy adabiyotlar

1. M.Tojiyev, I.Nigmatov, M.IIhomov. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muhofazasi. O‘quv qo‘llanma.-T.: «Ta’lim manbai», 2002.
2. Nigmatov I., Tojiyev M. Favqulodda vaziyatlar va fuqaro muhofazasi. Darslik – T.:Iqtisod-Moliya, 2011.
3. O.R. Yuldashev. Sh.G.Djabbarova. O.T.Xasanova. Hayot faoliyati xavsizligi. Darslik-Toshkent: Toshkent-Iqtisod, 2014.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 28 yanvardati “2022-2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF-60-sonli Farmoni.
2. “Mehnatni muhofaza qilish to‘g‘risida”gi (yangi taxriri) O‘zbekiston Respublikasi Qonuni. 2016 yil 22 sentyabr.
3. Н.В.Лазарев Вредные вещества в промышленности, М.Химия, 1991, 619б

Internet saytlari

1. www.ziyonet.uz
2. www.google.uz
3. www.wikipedia.ru
4. www.chemport.uz
5. www.FVV.UZ
6. www.mintrud.uz
7. www.standart.uz
8. www.sanoatktn.uz

Kontakt soatlari*: mustaqil ta’lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma’lumotlar va turli materiallar bo‘yicha savollarga quyidagi grafik asosida o‘qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.	chorshanba	10.00 – 12.00	2/204
2.	juma	10.00 – 12.00	2/204